

TIJDSCHRIFT

VAN HET

NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

6° Jaargang

AMSTERDAM

G. THEOD. BOM EN ZOON

1898

Nog iets over de 's-Hertogenbossche Brandspuitpenningen.

Wees ik er in mijn vorig opstel over bovengenoemde penningen (*Tijdschrift V*, bl. 42) op, dat het opvallend was, dat geen enkele der door mij daar ter plaatse beschreven penningen voldeed aan de voorschriften van art. 12 der ampliatie van 1739, aanvullende „de Brandtkeure” van 27 Augustus 1703 van 's-Hertogenbosch, thans ben ik in staat mede te deelen, dat zich in de collectie van den Heer HERMAN VAN RIJCKEVORSEL te 's-Hertogenbosch een penning bevindt geheel en al conform het voorbedoeld artikel 12.

Het exemplaar heeft veel geleden, is van geel koper en heeft een middellijn van 41 m.M., muntmeter STEPHANIK, terwijl de tusschen haakjes geplaatste letters reeds geheel en al weggesleten zijn.

Op de voorzijde (gegraveerd):

Bra(ndt)Spuy(t)
op de
Geerlingrbg.
 1739

Op de keerzijde:

VOERLIEDEN
Nº. 20.

Tot opheldering van dezen penning laat ik hier nog volgen art. 5—9 der ampliatie van 1739 hierboven bedoeld.

Art. 5.

De Gecommitteerde van de Magistraat sulen bij opkomenden Brand, gelijk ook wanneer de Spuyten geprobeert worden, zoowel als Brandmeesters, sig moeten Vervoegen, yeder by haare respective Spuyten, om de nodige Ordres te stellen, en haare geaffecteerdens te Commandeeren.

Art. 6.

Over de Brand Spuyt agter het Stadhuis zijn, benevens de Heeren Mr. Jacob Laurens Chatvelt, en Wilhelmus Bopp als Gecommitteerde uyt de Magistraat, gestelt de Brandmeesters uyt de Blocken van de Marckt, Kerck-

straat en Vugterstraat, en om die onder haare Ordres te bedinen, geaffecteert

- 4 Kraankinderen te weten N°. 1, 2, 3 en 4.
- 6 Bierdragers te weten N°. 1, 2, 3, 4, 5 en 6.
- 3 Turftonders te weeten N°. 1, 2 en 3.
- 10 Turfdragers te weeten N°. 1, 2, 3, 4, 5, 6,
7, 8, 9 en 10.
- 7 Korendragers te weeten N°. 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7.
- 3 Korenmeeters te weeten N°. 1, 2 en 3.
- 5 Voerlieden te weeten N°. 1, 2, 3, 4 en 5.

38.

Art. 7.

Over de Brand Spuyt by de Geertruyde Kerck zijn, benevens de Heeren Mr. Ewout Hendrik Storm van s' Gravezande, en Mr. Hieronimus Gerbade als Gecommitteerde uyt de Magistraat, gestelt de Brandmeesters uyt de Blocken van de Vismarckt en Orthenstraat en om die onder haare Ordres te bedinen geaffecteert

- 4 Kraankinderen te weeten N°. 5, 6, 7 en 8.
- 6 Bierdragers te weeten N°. 7, 8, 9, 10, 11 en 12.
- 3 Turftonders te weeten N°. 4, 5, en 6.
- 10 Turfdragers te weeten N°. 11, 12, 13, 14,
15, 16, 17, 18, 19 en 20.
- 7 Korendragers te weeten N°. 8, 9, 10, 11,
12, 13 en 14.
- 3 Korenmeeters te weeten N°. 4, 5 en 6.
- 5 Voerlieden te weeten N°. 6, 7, 8, 9 en 10.

38.

Art. 8.

Over de Brand Spuyt in de Sint Iorisstraat zijn benevens de Heeren Mr. Alexander Berent van Eijbergen en Mr. Abraham Hubert, als Gecommitteerde uyt de Magistraat, gestelt de Brandmeesters uyt de Blocken van de Vugterendijk en de Weversplaats en om die onder haare Ordres te bedienen geaffecteert

4 Kraankinderen te weeten N°. 9, 10, 11 en 12.

6 Bierdragers te weeten N°. 13, 14, 15, 16,
17 en 18.

3 Turftonders te weeten N°. 7, 8 en 9.

10 Turfdragers te weeten N°. 21, 22, 23, 24,
25, 26, 27, 28, 29 en 30.

7 Korendragers te weeten N°. 15, 16, 17, 18,
19, 20 en 21.

3 Korenmeters te weeten N°. 7, 8 en 9.

5 Voerlieden te weeten N°. 11, 12, 13, 14 en 15.

38.

Art. 9.

Over de Brand Sduit op de Geerlingsche Brug zijn benevens de Heeren Gerard Piper, Dr. Daniel Mobachius Quaat, als Gecommitteerde uyt de Magistraat, gestelt de Brandmeesters uyt de Blocken van de Hinthamerstraat en het Hinthamereynt, en om die onder haare Ordres te bedienen geaffecteert

4 Brouwersknechten (N°. 1 uit de Brouwerij den Hemel, N°. 2 uit den Luypaert, N°. 3 uit den Witten Hond, N°. 4 uit den Brouwkuijp); 3 Turftonders, N°. 1—3; 6 Turfdragers, N°. 1—6; 6 Koren- of Zakkendragers, N°. 1—6; 4 Korenmeters, N°. 1—4 en 5 Voerlieden; N°. 1—5; te samen 36 geaffecteerden.

Bij de Spuit aan de Geertruide Kerck: 4 Kraankinderen, N°. 5—8; 4 Bierdraegers, N°. 5—8; 5 Brouwersknechten (N°. 5 uit de Drie Kroonen, N°. 6 uit de Drie Molen Yzers, N°. 7 uit de Zwarte Leerse, N°. 8 uit de Werelt, N°. 9 uit Den Boerendans); 3 Turftonders, N°. 4—6; 5 Turfdraegers, N°. 7—11; 6 Koren- of Zakkendragers, N°. 7—12; 4 Korenmeeters, N°. 5—8 en 5 Voerlieden, n°. 6—10; te samen 36 geaffecteerden.

Bij de Spuit in de St. Jorisstraet: 4 Kraankinderen, N°. 9—12; 4 Bierdragers, N°. 9—12; 4 Brouwersknechten (n°. 10 uit de Witte Son, N°. 11 uit den Anker, N°. 12 uit de Witte Zwaan, N°. 13 uit de Witte Laarse); 3 Turftonders, N°. 7—9; 5 Turfdragers, N°. 12—16; 6 Koren- of Zakkendraegers, N°. 13—18; 4 Korenmeeters, N°. 9—12; 5 Voerlieden, N°. 11—15 en 1 Kalkmeter, N° 1; te zamen 36 geaffecteerden.

Bij de Spuit op de Geerlingsche Brugge: 4 Kraankinderen, N°. 13—16; 4 Bierdragers,

N°. 13—16; 4 Brouwersknechten (N°. 14 uit de drie Zwaanen, N°. 15 uit de drie Klokken; N°. 16 uit de Roode Kroon, N°. 17 uit de Karsseboom); 3 Turftonders, N°. 10—12; 5 Turfdragers, N°. 17—21; 6 Koren- of Zackendraegers, N°. 19—24; 2 Korenmeeters, N°. 13 en 14; 1 Steenkolenmeeter, N°. 1; 5 Voerlieden, N°. 16—20; te zamen 36 geaffecteerden.

Merkwaardig is ook de resolutie van 3 Augustus 1740, waarbij ieder der gecommiteerden uit de Magistraat en den Pensionaris, „een zilvere penning ter waarde van veerthien Stuyvers van stadswegen” wordt toegezegd voor ieder der 9 vaste bijeenkomsten, terwijl de Gecommiteerden ingeval van brand „een dubbelde zilveren Penning van agt en twintig Stuyvers” zullen ontvangen.

Het insigne der Gecommiteerden en der Brandmeesters waren stokken; de knoppen der stokken van de Gecommiteerden waren verguld. (Zie resolutie van 3 Augustus 1740.)

W. S.
